

Uttalanden om Polismyndighetens i Västernorrlands län och åklagares vid Åklagarmyndigheten, åklagarkammaren i Sundsvall, handläggning av ett beslag m.m.

Beslutet i korthet: På grund av misstankar om stöld av en plånbok gjorde polisen husrannsakan i den misstänktes bostad i syfte att eftersöka stöldgodset. I bostaden, en lägenhet som delades av flera personer, påträffades en dator. Vid registerslagningar framkom att datorn var av samma märke och möjligen även av samma färg som två datorer som var anmälda stulna i ett annat ärende. Polisen tog datorn i beslag. Det visade sig dock tämligen omgående att datorn rättmätigt tillhörde en av de andra personerna som bodde i lägenheten. Det kom därefter att dröja ett par veckor innan beslaget hävdades och datorn återlämnades. – Jag har inte någon invändning mot polisens beslut om husrannsakan men anser att beslutet att ta datorn i beslag på goda grunder kan diskuteras. Vidare anser jag att handläggningen drog ut på tiden mer än nödvändigt.

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO klagomål mot Polismyndigheten i Västernorrlands län. Han anförde att polisen gått in i hans rum och tagit hans dator bara på grund av att en person som han delar lägenhet med var misstänkt för brott. Även sedan han med hjälp av kvitton m.m. kunde visa att det var hans dator fick han inte tillbaka den. I datorn fanns bl.a. ett skolarbete som hans flickvän gjort och som skulle lämnas in några dagar senare.

Utredning

Aktuella handlingar begärdes in från polismyndigheten. Vidare inhämtades muntliga upplysningar från kommissarien BB, inspektören CC och polisassistenten DD samt från kammaråklagaren EE, åklagarkammaren i Sundsvall. Det framkom därvid följande.

Strax efter midnatt den 17 maj 2008 kom polisen att misstänka en person vid namn FF för ringa narkotikabrott (K11492-08). Vid en efterföljande kroppsvisitation påträffades ett bankomatkort som kunde härledas till en plånbok som anmäls försvunnen av GG. (K305-08). Misstanke uppkom om att FF stulit plånboken (K11879-08). Den polisiära förundersökningsledaren CC beslutade om husrannsakan i FF:s bostad i Härnösand i syfte att leta efter ytterligare stöldgods.

Husrannsakan ägde rum samma natt kl. 01.10. Eftersom inget tydde på att någon var hemma gjordes bedömningen att husrannsakan kunde genomföras, trots den sena tidpunkten. FF delade lägenhet med ett par andra personer, däribland AA. Vid förhör förnekade FF stöld av bankomat-kortet och uppgav att han hade fått låna det av GG.

I lägenheten påträffades en svart och grå dator av märket Asus. Vid slagningar efter stulet gods kom fram, enligt DD, att datorer av samma fabrikat och med samma färg hade anmälts stulna under en bussresa mellan Umeå och Sundsvall. Eftersom den aktuella datorn kunde härröra därifrån togs den i beslag. Enligt beslagsprotokollet beslagtogs datorn, som påträffades i vardagsrummet, från FF. Han antecknades som skäligen misstänkt för stöld av datorn (K11024-08).

Efter husrannsakan och beslaget av datorn kontaktades jouråklagaren som beslutade att FF inte skulle anhållas.

Senare samma dag, den 17 maj, ringde GG till polisen och uppgav att FF hade bankomatkortet med hans tillåtelse.

Enligt BB framställde AA omgående anspråk på datorn. Det vidtogs därför vissa utredningsåtgärder för att ta reda på ägarförhållandena beträffande datorn. Det framkom att datorns serienummer inte stämde överens med de tidigare stulna datorerna och att AA hade kvitto på att han köpt en liknande dator.

– Det var även känt att AA:s flickvän hade ett skolarbete, som skulle redovisas senast den 23 maj, i datorn, vilket även antecknades på polisens akt-omslag.

Den 22 maj överlämnades ärendena om stöld av plånbok respektive datorer till Åklagarmyndigheten. På lottningsblanketten hade polisen antecknat att ägaren till datorn ville ha den åter omgående. Eftersom AA fortsatte att höra av sig beträffande datorn skickade BB också ett mejl till förundersökningsledaren, EE, och påtalade att AA ville ha tillbaka sin dator och att den inte verkade vara stulen.

Sedan FF vid förhör den 10 juni uppgett sig inte göra anspråk på datorn utan i stället att den tillhörde AA hävde EE beslaget samma dag och beslutade att datorn skulle återlämnas till AA.

Ärendet remitterades till polismyndigheten som anmodades att lämna upplysningar och yttrande över handläggningen av de aktuella ärendena (K305-08, K11024-08 och K11879-08). Det skulle därvid särskilt anges vilka eventuella utredningsåtgärder och rättsliga överväganden som hade föregått besluten att utföra husrannsakan i lägenheten där bl.a. FF bodde och att ta datorn i beslag samt vilka kontakter polisen hade haft med åklagaren angående den i beslag tagna datorn.

Polismyndigheten (länspolismästaren HH) kom in med ett remissvar, till vilket var fogat upplysningar från BB och CC.

CC anförde bl.a. följande. Hon tjänstgjorde som jourhavarande förundersökningsledare vid tillfället. Husrannsakan gjordes för att eftersöka ytterligare gods som angivits i ärendet om den stulna plånboken. En dator som inte

tillhörde ärendet anträffades av polismännen på plats, vilka meddelade henne detta och att det vid slagningar efter stulet gods hade framkommit att det kunde vara fråga om en dator som anmälts stulen i ett annat ärende. Hon beslutade att datorn skulle tas i beslag, sannolikt för att säkra målsägandens rätt.

BB anförde bl.a. följande.

Jag har i egenskap av polisiär förundersökningsledare haft del av ärendehantering av de aktuella ärendena som JO vill ha upplysningar om.

Min arbetsuppgift är att leda förundersökningar inom Härnösands kommun som inte leds av åklagare. Jag fattar beslut i dessa ärenden samt ger direktiv om utredningsåtgärder i övrigt. Jag beslutar även om ärendet ska ledas av mig eller om ärendet ska skickas över till åklagarkammaren för ledning av åklagare. I övrigt handläggs ärendena av utredningspersonal. Vi har av olika skäl under en lång period varit underbemannade på utredningssidan, vilket bl.a. har fått till följd att ärendehantering blivit långsammare. Detta har även lett till att jag i vissa nödsituationer även fått sköta en del av utredningspersonalens sysslor, såsom att hålla målsägande- och vittnesförhör samt göra efterforskningar i bl.a. beslagsfrågor m.m.

I ett av de nu aktuella ärendena så hade en dator som misstänktes vara stulen tagits i beslag (K11024-08). Detta hade skett på en lördag. Jag tjänstgör inte helgtid, utan jourhavande fu-ledare var den som fattade beslut om husrannsakan och sedermera om beslag. Av handlingarna i ärendet framgår även att jouråklagare varit inkopplad i ärendet vad gäller andra tvångsmedel. Detta innebär att ärendet redan innan det landat på mitt bord på måndagen blivit åklagarlett. Jag är då inte behörig att fatta beslut eller ge direktiv i ärendet, utan ärendet ska lottas över till åklagare. Detta gäller även de ärenden som hör ihop med det ärendet. Detta gjordes enligt handlingarna den 22 maj 2008. Handlingar lottas alltid över så fort som möjligt till åklagare. Innan överlottning tillser jag att ärendet är så fullständigt som möjligt, dvs. att alla handlingar är i ordning så att åklagaren kan fatta relevanta beslut/direktiv (t.ex. tillse att alla beslutsåtgärder är dokumenterade). I detta fall så hade det aktuella ärendet samband med ett annat ärende som det fanns en förlustanmälan i. Ett annat beslag hade kopplats till denna förlustanmälan, vilket innebar att en ny anmälan om stöld fick lov att upprättas eftersom en förlustanmälan inte kan göras om till en brottanmälan. Beslaget fick styras om till detta ärende.

Det jag kommer ihåg så här långt efteråt är att min arbetsbörda redan då var långt över det normala, att vi var kort om utredningspersonal samt att dessa ärenden var struliga när de hamnade på mitt bord för hantering. Jag kommer även ihåg att AA ringde några gånger och var upprörd över beslaget av datorn samt att han ville ha tillbaka datorn omgående. Jag kommer ihåg att jag därför hjälpte till med utredningen gällande om den i beslag tagna datorn var stulen eller ej, vilket jag egentligen inte alls har tid med och vilket inte heller hör till mina normala arbetsuppgifter. Eftersom ärendet var brådskande och det inte fanns övrig tillgänglig personal att utföra uppgiften, så gjorde jag även detta. "Åganderättsutredningen" skickades över tillsammans med övriga utredningshandlingar.

När ärendet lottades över vet jag att vi förtydligade i faxet till Åklagarkammaren i Sundsvall att beslag fanns och att anspråkstagare vill ha beslaget åter omgående. Jag vet också att jag mailade den åklagare som fått ärendena på sitt bord om beslaget och att vi ville ha beslut från honom. Jag tror även att jag försökte nå honom per telefon. Åklagarna är ofta svåra att nå per telefon. Det är först om de inte svarar efter några försök som jag istället brukar använda mig av GroupWise (polisens interna mailsystem). Detta brukar fungera som ett bra kommunikationsmedel.

Slutligen vill jag säga att både polisen och åklagarkammaren är tungt belastade arbetsmässigt och att vi har att hantera ett högt ärendeflöde och ärenden med olika hög prioritetsgrad. Det är omöjligt för mig att idag komma ihåg exakt vilka andra ärenden som också låg på mitt bord och vilka prioriteringar jag tvingades göra. Rent generellt kan jag dock säga att ärenden med frihetsberövade och ungdomar under 18

är s.k. högprioritetsärenden, även närståendeärenden med ansökan om besöksförbud el. dyl.

Polismyndigheten anförde bl.a. följande.

Polismyndigheten gör den bedömningen att det alltid är viktigt att utredningsåtgärder som innebär användande av tvångsmedel sker så skyndsamt som möjligt, för att reducera olägenheter för berörda personer. I förevarande ärende har anmälan inkommit och husrannsakan genomförts samma dag. Det fanns godtagbara skäl vid husrannsakan att misstänka att den funna datorn var stulen och att den frågan behövde utredas. Beslaget var därför rättsenligt. I ärendet fanns en misstänkt person, varför förundersökningsledning låg på Åklagarmyndigheten. Rätten att häva beslaget är därför ett åklagarbeslut. Av Åklagarmyndighetens beslut framgår att beslaget hävts 2008-06-10, kl 13.55, alltså 24 dagar efter att beslaget genomförts.

Efter åklagarinträdet har enligt kommissarie BB:s yttrande hon vid flera tillfällen försökt uppmärksamma åklagarmyndigheten att anspråk gjorts för att återfå denna. Det anser myndigheten är tillfyllest. Oberoende av huruvida polisen särskilt uppmärksammat åklagare på förhållandet, har åklagaren haft kunskap om att datorn som var i beslag inte var identisk med den som anmälts stulen, och därför självständigt haft att agera med sådan skyndsamhet som ärendet krävt.

Polismyndigheten anser därför att det inte förekommit några brister i ärendets hantering inom polismyndigheten och låter berörda befattningshavare följa ärendet hos JO.

Ärendet remitterades därefter till Åklagarmyndigheten för upplysningar och yttrande över åklagares handläggning av beslaget, varvid särskilt skulle anges anledningen till att beslaget hävdes först den 10 juni 2008.

Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren JJ) kom in med ett remissvar, till vilket var fogat upplysningar av chefsåklagaren KK, åklagarkammaren i Sundsvall (här utelämnade) och handläggande åklagare, kammaråklagaren EE.

EE anförde följande.

Beslaget av datorn var taget från FF enligt beslagsprotokollet. När det sedan genom ivrigt uppvaktande från AA:s sida kom till polisens kännedom att beslaget var felaktigt och dessutom taget från AA: så borde polisen ha agerat på annat sätt än vad som skedde.

I första hand hävdar jag att den polisiära förundersökningsledaren själv i detta läge hade kunnat häva beslaget. Beslaget var ju inte taget från den person som polisen trodde från början. Polisen skulle inte genom att rätta till sitt misstag på något sätt kränka åklagaren i dennes roll som förundersökningsledare vad gällde FF.

Om det nu inte kan anses att den polisiära förundersökningsledaren haft befogenhet att häva beslaget så måste det ha ålegat polisen att på ett otvetydigt sätt genast underrätta åklagaren om det rätta förhållandet. Polisen hade mycket enkelt kunnat ringa mig. Jag har min tjänstemobil på minst 16 timmar per dygn årets alla dagar. Vid förhandlingar i rätten slår jag alltid på mobilen vid pauser. Det är alltså inga problem att få kontakt med mig. Dessutom har vi på åklagarkammaren alltid en åklagare som har dagjour och som är anträffbar på ett särskilt nummer mellan kl. 08.00-16.00 utan avbrott för lunch eller annat. Dagjoursverksamheten hos åklagaren torde vara väl känd hos alla poliser i Västernorrland som sysslar med brottsutredningar. Polisen kunde alltså på ett mycket enkelt sätt förmedla det rätta förhållandet till åklagaren och få ett snabbt beslut beträffande beslaget.

När jag hävde beslaget den 10 juni svävade jag fortfarande i den villfarelsen att beslaget var gjort från FF. Först när Justitieombudsmannen ringde upp mig fick jag höra talas om det rätta förhållandet. Av de handlingar som finns i ärendet framgår

också att en person som heter AA: gjort anspråk på beslaget och att det var brådskande. Jag visste inte vem denne person var.

Eftersom jag tidigare kritiserats av JO och RÅ för att ha lämnat ut ett beslag till annan utan att först fråga den hos vilket beslaget gjorts var jag mycket noga med att höra med FF hur han ställde sig till att beslaget hävdades till annan.

Den 10 juni 2008 mellan kl. 09:54 och 10:10 hölls förhör med FF angående den beslagtagna datorn. Förhöret finns med i utredningen. Av förhöret framgår att FF inte gör anspråk på datorn. Samma dag, alltså den 10 juni 2008, hävde jag beslaget kl. 13:55. Det hade då gått 3 timmar och 45 minuter sedan förhöret med FF avslutades. Jag vet inte varför det tog så lång tid men jag kan ha varit upptagen med annat.

Åklagarmyndigheten gjorde, efter att ha redogjort för bakgrunden och den rättsliga regleringen, följande bedömning.

Frågor om beslag ska naturligtvis behandlas skyndsamt. Graden av skyndsamhet varierar dock från fall till fall.

I det aktuella ärendet har ägaren till datorn hos polisen gjort anspråk på datorn och bl.a. anfört att hans flickvän skulle redovisa ett skolarbete den 23 maj och att detta arbete fanns sparat på datorn. Ett sådant skäl bör, enligt min mening, föranleda att beslagsfrågan behandlas särskilt skyndsamt.

Det kan inledningsvis konstateras att eftersom en jouråklagare varit inkopplad och fattat beslut i ärendet har förundersökningen varit åklagarledd. Det har således varit korrekt av polisen att underställa åklagare beslaget.

Polisen i Härnösand har den 22 maj skickat handlingarna till Åklagarkammaren i Sundsvall. Jag noterar att det då endast återstått en dag till AA:s flickväs skolarbete skulle redovisas. Handlingarna har registrerats vid åklagarkammaren den 26 maj och först någon gång därefter har handlingarna lämnats till den aktuella åklagaren. Åklagaren har således inte haft någon reell möjlighet att reglera beslaget innan skolarbetet skulle redovisas.

På den s.k. lottningsblanketten har polisen angett att ägaren till datorn önskade den åter omgående. Däremot anges inte något särskilt skäl härför. Inte heller i det efterföljande e-postmeddelandet nämns något sådant skäl. För det fall polisen inte har bifogat kopior av sitt aktomslag av ärendet synes AA:s uppgift om flick-vännens skolarbete överhuvudtaget inte ha funnits med bland de handlingar som skickats till åklagarkammaren. Åklagaren torde därför inte ha haft någon möjlighet att få klart för sig att det i aktuellt fall varit särskilt angeläget att snabbt reglera beslaget.

Det är inte känt när åklagaren tagit del av handlingarna. Av de handlingar som sänts till åklagaren framgick bl.a. att beslaget av datorn gjorts från FF, att datorns tillverkningsnummer inte överensstämde med de datorer som anmälts stulna samt att AA ansåg sig vara ägare till datorn och önskade den åter. Av handlingarna förefaller det inte ha framgått vem AA skulle vara, såsom att denne delade lägenhet med FF. Av e-postmeddelandet framgår endast att AA uppgett att han haft sin dator hos FF. Efter att åklagaren tagit del av handlingarna har han gett direktiv om att FF skulle tillfrågas om denne gjorde anspråk på datorn. Det har inte kunnat klarläggas när åklagaren gav detta direktiv till polisen.

Som nämnts är huvudregeln att beslagtagna egendom ska återställas till den hos vilken beslaget gjorts. I detta fall har det varit naturligt att utgå från att beslaget gjorts från FF. AA har dock gjort anspråk på egendomen. Då beslaget har ansetts gjorts från FF och FF inte hörts om beslaget har det, enligt min uppfattning, inte funnits förutsättningar att häva beslaget direkt till AA. I det läge som rådde i utredningen hade beslaget inte heller kunnat hävas direkt till FF eftersom AA gjort anspråk på datorn. Enligt 27 kap. 8 § tredje stycket rättegångsbalken hade beslaget kunnat hävas till FF först efter tre veckor från det att AA underrättats om att beslaget skulle kunna komma att hävas.

Mot denna bakgrund har det varit en helt korrekt åtgärd av åklagaren att ge direktiv om att FF skulle höras om sin inställning till beslaget.

Eftersom det inte är känt när åklagaren gett direktiv till polisen om att FF inställning i beslagsfrågan skulle utredas är det svårt att ha en bestämd uppfattning om åklagaren har handlagt beslaget med tillräcklig skyndsamhet. Det kan dock konstateras att så fort FF har hörts om sin inställning till beslaget har åklagaren föredömligt snabbt beslutat att häva beslaget och förordnat att datorn skulle utlämnas till AA.

Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren JJ) gjorde i ett kompletterande yttrande, till vilket fogats upplysningar från kammarchefen KK (här utelämnade), beträffande frågan om när handlingarna från polisen kom in respektive registrerades hos åklagarkammaren, följande bedömning.

Enligt 15 kap. 1 § första stycket sekretesslagen (1980:100) ska allmänna handlingar som har kommit in till eller upprättats hos en myndighet registreras utan dröjsmål. Även av Åklagarmyndighetens handbok för ärendehantering framgår att registrering av handlingar ska ske utan dröjsmål. Detta innebär att registrering i princip ska ske samma dag som handlingen har kommit in eller dagen därefter (se även JO 2002/03 s. 491). En handling får endast undantagsvis bli föremål för handläggning innan den har diarieförts (se JO 1990/91 s. 377).

Av kammarchefens upplysningar framgår det att de aktuella handlingarna inkom till kammaren någon gång under torsdagen den 22 maj. På grund av hög arbetsbelastning vid åklagarkammarens kansli registrerades handlingarna under måndagen den 26 maj. Kammarchefen har upplyst att normalt registreras inkomna handlingar samma dag eller senast påföljande dag. Av upplysningarna framgår det vidare att efter det att handlingar har registrerats läggs de ut i respektive åklagares postfack och är därmed tillgängliga för åklagaren. Före registreringsdagen har åklagare normalt inte vetskap om eller tillgång till handlingarna.

Det kan således konstateras att de aktuella handlingarna har registrerats två dagar efter det att de inkom till kammaren. Registreringen har alltså skett för sent även om det inte har varit fråga om något längre dröjsmål. Det är naturligtvis angeläget att inkomna handlingar registreras så snart som möjligt. Det har framkommit att Åklagarkammaren i Sundsvall normalt registrerar handlingar inom föreskriven tid. Det finns inte anledning att tro annat än att dröjsmålet i detta fall har berott på den höga arbetsbelastningen som rått vid åklagarkammaren.

AA bereddes tillfälle att kommentera remissvaren.

Bedömning

Inledning

Den 17 maj 2008 kom FF att misstänkas för ringa narkotikabrott. Vid en efterföljande kroppsvisitation påträffades en annan persons bankomatkort. Detta kort kunde härledas till en plånbok som var anmäld försvunnen. FF kom därför också att misstänkas för stöld varför husrannsakan redan samma dag utfördes i hans bostad. Vid husrannsakan påträffades en dator som misstänktes vara stulen varför den togs i beslag. Datorn visade sig dock tillhöra anmälaren i detta ärende, AA, som delade lägenhet med FF.

Mot denna bakgrund har AA i anmälan till JO ifrågasatt polisens beslut att ta datorn i beslag och även dröjsmålet med att återlämna datorn till honom, vilket skedde den 10 juni 2008.

Husrannsakan

Bestämmelser om husrannsakan finns i 28 kap. rättegångsbalken (RB). Enligt 1 §, i dess lydelse vid den i ärendet aktuella tidpunkten, får husrannsakan företas hos

någon som är skäligen misstänkt för ett brott på vilket fängelse kan följa för eftersökande av föremål som är underkastat beslag eller för att utröna omständighet som kan ha betydelse för utredning om brottet (första stycket). Hos någon annan än den som skäligen kan misstänkas för brottet får husrannsakan emellertid företas endast om brottet har förövats hos honom eller den misstänkte har gripits där eller det annars förekommer synnerlig anledning att man genom husrannsakan ska anträffa ett föremål som är underkastat beslag eller annan utredning om brottet vinnas (andra stycket). Enligt 6 § får husrannsakan inte utan särskilt skäl verkställas mellan klockan nio eftermiddagen och klockan sex förmiddagen (tredje stycket).

Som framgått påträffades vid kroppsvisitationen av FF ett bankomatkort som kunde härledas till en plånbok som var anmäld försvunnen. FF kom därför att betraktas som skäligen misstänkt för stöld (av plånboken och dess innehåll) varför beslut om husrannsakan i hans bostad fattades i syfte att eftersöka resterande stöldgods. Husrannsakan verkställdes omedelbart efter ingripandet mot FF. Frågan huruvida någon är att betrakta som skäligen misstänkt är av den arten att den ger ett visst utrymme för olika, var för sig godtagbara, bedömningar. Med beaktande av vad som kommit fram finner jag inte skäl att kritisera polis-myndigheten för beslutet om husrannsakan och inte heller för tidpunkten när den verkställdes. Jag noterar att polisen gjorde bedömningen att husrannsakan kunde genomföras, trots den sena tidpunkten, utan att förorsaka olägenhet för någon.

AA har i anmälan hit uppgett att polisen gick in i hans rum i lägenheten och tog hans dator i beslag men enligt beslagsprotokollet stod datorn uppställd och påslagen i vardagsrummet när den påträffades. Även om jag inte finner det meningsfullt att utreda den saken vidare vill jag nämna att om en misstänkt delar bostad med andra personer uppkommer i vissa fall frågan om husrannsakan äger rum hos den misstänkte eller hos annan. För att en husrannsakan ska anses äga rum hos den misstänkte bör denne i princip ha oinskränkt tillgång till utrymmet i fråga (se vidare om detta i Lindberg, Straffprocessuella tvångsmedel, 2:a uppl., s. 549 f.). Polisen måste alltså i sådana här situationer vara uppmärksam på vilka utrymmen som disponeras av den misstänkte eftersom det beträffande andra utrymmen krävs starkare skäl för att husrannsakan ska få genomföras.

Beslaget av datorn

Enligt 27 kap. 1 § RB får föremål som skäligen kan antas vara avhänt någon genom brott tas i beslag.

Av DD:s och CC:s uppgifter framgår att den aktuella datorn – som var svart och grå och av märket Asus – togs i beslag eftersom det vid registerslagningar efter stulet gods framkom att okänd gärningsman i april samma år hade stulit två datorer av samma fabrikat och färg. Jag vill dock påtala att i anmälan om de två stulna datorerna beskrivs det stulna godset som två laptop-datorer av fabrikat Asus och en svart ryggsäck som datorerna förvarades i; det angavs alltså inte vilken färg eller t.ex. serienummer de stulna datorerna hade.

Polismyndigheten har i remissvaret anfört att det fanns godtagbara skäl att vid husrannsakan misstänka att datorn var stulen och att den frågan behövde utredas. Såvitt kommit fram i ärendet grundades beslutet tydligen enbart på det förhållandet att datorn var av samma fabrikat och eventuellt samma färg som de två andra datorerna. Det synes inte ha funnits några särskilda kännetecken på den påträffade datorn som överensstämde med de andra datorerna. Inte heller har något framkommit som tyder på att FF på annat sätt kunde sammankopplas med den stölden. Vidare bör beaktas att polisen påträffade datorn i vad som i protokollet beskrivits som ett vardagsrum i en lägenhet som delades av flera personer. Det torde därför ha varit lika troligt att datorn tillhörde någon av de andra boende där som FF. Slutligen tillkommer det faktum att datorer av märket Asus inte är helt ovanliga.

Enligt min mening kan det således på goda grunder ifrågasättas om beslutet att ta datorn i beslag var acceptabelt. Jag anser mig dock inte, med viss tvekan, kunna hävda att åtgärden låg helt utanför ramen för vad som får betraktas som godtagbart.

Den fortsatta handläggningen av beslaget

Utredningen ger sedan vid handen att AA omedelbart efter det att datorn togs i beslag den 17 maj vid upprepade tillfällen gjorde anspråk på den. För honom var saken brådskande eftersom hans flickvän hade ett skolarbete i datorn som skulle redovisas några dagar senare. Nu dröjde det emellertid till den 10 juni innan beslaget hävdades.

Frågor om beslag ska behandlas skyndsamt och i detta fall fanns ett beaktansvärt skäl att behandla beslagsfrågan särskilt skyndsamt. Som framgått vidtog också BB tämligen omgående vissa utredningsåtgärder – bl.a. kontroll av tillverkningsnummer – för att ta reda på ägarförhållandena beträffande datorn. Det framkom då att den aktuella datorn inte var någon av de datorer som var stöldanmälda, vilket hon antecknade i en promemoria den 22 maj.

Som både polis- och Åklagarmyndigheten anfört var förundersökningen vid tillfället åklagarledd. Den 22 maj överlämnades därför handlingarna i ärendet till åklagarkammaren, varvid BB på lottningslappen särskilt noterade att ägaren av datorn ville ha tillbaka den omgående. I ett mejl någon dag senare till EE påminde hon honom att AA ville ha tillbaka sin dator och uppgav att den inte verkade vara stulen.

Det har emellertid framkommit att handlingarna inte registrerades vid åklagarkammaren förrän den 26 maj och att de först därefter kom EE tillhanda. Som Åklagarmyndigheten anfört borde handlingarna självfallet ha registrerats tidigare än vad som nu skedde.

EE har uppgett att polisen kunde ”rätta till sitt misstag” genom att själv häva beslaget, vilket inte skulle ”kränka” honom i hans roll som förundersökningsledare. Uttalandet är förvånande.

I en åklagarledd förundersökning ankommer det naturligtvis på åklagaren att ta ställning till om beslag ska hävas eller inte. Åklagaren har ett särskilt ansvar för

beslagsfrågorna, även i de fall beslagen har såväl beslutats som fastställts av en annan förundersökningsledare. Oavsett i vilket stadium åklagaren tar över en förundersökning som har letts av polisen övertar åklagaren ansvaret för de beslag som då förekommer (Lindberg, a.a., s. 434). Jag noterar att såväl polis som Åklagarmyndigheten också ansett att det ålåg åklagaren att pröva beslagsfrågan.

EE har vidare anfört att polisen kunde ha ringt och underrättat honom om det rätta förhållandet och därigenom fått ett snabbt beslut beträffande beslaget. BB har uppgett att hon tror att hon försökte nå EE på telefon men inte lyckades. I stället försökte hon, som framgått, uppmärksamma EE på saken genom att göra en notering på lottningslappen och skicka ett mejl till honom. I dessa handlingar nämndes dock inte det förhållandet att saken var brådskande på grund av att AA:s flickvän hade ett viktigt skolarbete i datorn som hon genast behövde få tillgång till. Jag kan därför ha förståelse för att EE inte insåg att beslagsfrågan behövde behandlas med särskild förtur. Polisen borde lämpligen ha talat med EE per telefon och då uppmärksammat honom på det angelägna i att omedelbart fatta beslut i beslagsfrågan. Sammantaget anser jag att handläggningen av beslaget – även med beaktande av att det givetvis var nödvändigt att fråga FF om han gjorde anspråk på datorn – drog ut på tiden mer än nödvändigt.

Vad som i övrigt kommit fram ger inte anledning till något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i vad jag nu har anfört.